

DOJRZAŁOŚĆ EDUKACYJNA DZIECKA **W TEORII I PRAKTYCE**

LISTA WSKAŹNIKÓW DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ DZIECKA **ANALIZA POZIOMU SPRAWNOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI DZIECKA** **ROZPOCZYNAJĄCEGO NAUKĘ W SZKOLE**

Co dziecko powinno umieć w zakresie poszczególnych wskaźników edukacyjnych?

1. Sprawność grafomotoryczna (manualna):

- Kreśli linie poziome, pionowe, „po śladzie”, samodzielnie i z zachowaniem prawidłowego kierunku.
- Kreśli linie koliste i faliste, kreśli linie zamknięte (koła, owale, prostokąty).
- Łączy liniami zaznaczone punkty.
- Obrysowuje szablony figur geometrycznych różnych wielkości.
- Koloruje obrazki bez wychodzenia poza linie.
- Kopiuje przez kalkę techniczną duże kontury i kształty literopodobne.
- Rysuje szlaczki według przedstawionych wzorów.
- Tworzy samodzielne kompozycje.
- Prawidłowo trzyma przybór do pisania.
- Lepi z plasteliny i modeliny.
- Tnie nożyczkami według wytyczonej linii prostej i łamanej.

2. Sprawność ruchowa (motoryka duża i mała):

- Jest sprawne ruchowo, biega, skacze na jednej i na obu nogach.
- Wspina się, rzuca piłkę.
- Chętnie uczestniczy w różnego rodzaju zabawach ruchowych, lubi zajęcia gimnastyczne.
- Zawiązuje sznurowadła, wiąże kokardki, zapina sprawnie guziki, zasuwa zamek.
- Chętnie rysuje i maluje.

3. Orientacja przestrzenna:

- Odróżnia lewą stronę ciała od prawej.
- Wskazuje swoją rękę, nogę prawą i lewą
- Wskazuje rękę prawą i lewą u osoby siedzącej naprzeciw niego.
- Rozumie pojęcia określające położenie przedmiotu w przestrzeni (na środku, z prawej, lewej, wyżej, niżej, między, pod, nad, w, za, przed, obok).
- Posługuje się pojęciami określającymi położenie przedmiotu w przestrzeni (jw.)

4. Percepcja słuchowa:

- Odróżnia z otoczenia dźwięki różnych pojazdów, instrumentów muzycznych, głosy ptaków.
- Odtwarza prosty układ rytmiczny wystukany przez dorosłego
- Dokonuje analizy zdania (wskazuje pierwsze słowo i ostatnie, podaje liczbę słów w zdaniu).
- Wyróżnia głoskę (zarówno samogłoskę, jak i spółgłoskę) na początku i na końcu wyrazu.
- Dzieli proste wyrazy na głoski.
- Przeprowadza syntezę głoskową wyrazów o prostej budowie.
- Dzieli proste wyrazy na sylaby klaszcząc lub wystukując.

- Przeprowadza syntezę sylabową wyrazów o prostej budowie.
- Różnicuje wyrazy dźwiękopodobne, np. półka-bułka, Tomek-domek, nurek-murek itp.
- Odróżnia głoski o podobnym brzmieniu (np. b-p, d-t, g-k, z-s, w-f, itp.)
- Zapamiętuje krótkie wierszyki, rymowanki, piosenki, kilka poleceń naraz.
- Zapamiętuje materiał uszeregowany w sekwencje słowne (nazwy pory dnia, posiłków, dni tygodnia, pory roku).
- Przez dłuższą chwilę uważnie słucha czytanych bajek, opowiadań, muzyki.

5. Percepcja wzrokowa:

- Chętnie bawi się klockami, układankami, puzzlami.
- Różnicuje położenie i ukierunkowanie figur geometrycznych (trójkąt, romb, prostokąt, kwadrat, koło) z zachowaniem kolejności figur.
- Układa obrazki z 3 części i z 9 części.
- Układa przedmioty z dowolnej liczby części.
- Układa kompozycję z figur geometrycznych, poprawnie odwzorowuje wzory.
- Potrafi wymienić kilka różnic w dwu pozornie podobnych do siebie obrazkach.
- Dostrzega brakujące części w obrazkach.

6. Mowa i myślenie:

- Układa historyjkę obrazkową w poprawnej kolejności (3-4 obrazkowa).
- Uzasadnia słownie kolejności obrazków w omawianej historyjce.
- Dokonuje klasyfikacji obrazków (np. z uwagi na użytek, kolor, kształt, wielkość), określa kategorie nadrzędne (np. meble, ubiory, przybory szkolne).

- Dobiera w pary obrazki lub przedmioty z uwzględnieniem jakiejś cechy wspólnej.
- Buduje poprawne wypowiedzi, prawidłowo używa trudniejsze wyrazy, mowa zawiera prawidłowe formy gramatyczne, posługuje się rozwiniętymi zdaniami, uogólnia temat.
- Nie ma wady wymowy, prawidłowo wymawia wszystkie głoski.
- Przez około pół godziny potrafi zajmować się daną aktywnością, dobrze koncentruje uwagę.

7. Elementarne pojęcia matematyczne:

- Posiada umiejętność porównywania zbiorów równolicznych, różnolicznych.
- Ma opanowane pojęcia określające relacje między zbiorami (równo = tyle samo, mniej - więcej, o jeden mniej - o jeden więcej).
- Posługuje się liczebnikami głównymi w zakresie 20, liczy wspak.
- Posiada umiejętność szeregowania zbiorów wg wzrastającej liczebności.
- Przeprowadza operacje dodawania i odejmowania w zakresie 10 (na konkretach, w pamięci).

8. Wiadomości na temat najbliższego środowiska społecznego i przyrodniczego:

- Wie ile ma lat, gdzie mieszka, czym w pracy zajmują się rodzice.
- Zna nazwy niektórych zawodów i wie, czym ich przedstawiciele się zajmują.
- Zna nazwy środków lokomocji, maszyn, urządzeń i wie do czego służą.
- Zna nazwy zwierząt, wie w jakim środowisku żyją.

- Zna nazwy roślin, wie w jakim środowisku przyrodniczym rosną.

9. Rozwój emocjonalno-społeczny i zachowanie:

- W przypadku rozstania z opiekunem (np. w przedszkolu, u znajomych) jest pogodny.
- Jest samodzielny w czynnościach samoobsługowych, nie wymaga ciągłej uwagi dorosłego.
- Łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami i z dorosłymi.
- Jest wesoły, chętnie opowiada, nawiązuje rozmowę, jest aktywny, podejmuje inicjatywę.
- Podjęte zadania doprowadza do końca, jest wytrwały, ciekawi go efekt pracy.
- Słucha poleceń nauczyciela, chętnie pełni wyznaczone przez nauczyciela role.
- Przestrzega ustalonych w grupie umów, reguł, jest zdyscyplinowany.
- Zgodnie bawi się w grupie - współdziała, czeka na swoją kolej itp.
- Potrafi wykonać 3-4 polecenia według kolejności podanej przez dorosłego
- Jest odporny na niepowodzenia.
- Przewiduje skutki swoich zachowań.
- Rozpoznaje swoje uczucia, nazywa je i potrafi je wyrazić.

Opracowała Magdalena Pabijanek